

CURTEA DE JUSTIȚIE
A UNIUNII EUROPENE

RAPORT ANUAL 2018

PANORAMA ANULUI

Curtea de Justiție a Uniunii
Europene este garantul
respectării dreptului Uniunii
pentru 500 de milioane
de cetățeni

curia.europa.eu

RAPORT **ANUAL 2018**

Panorama anului

Curtea de Justiție a Uniunii Europene este una dintre cele șapte instituții europene.

Autoritate judiciară a Uniunii, aceasta are drept misiune să garanteze respectarea dreptului european asigurând interpretarea și aplicarea uniformă a tratatelor. Instituția contribuie la protecția valorilor Uniunii și lucrează la construcția europeană prin jurisprudența sa.

Curtea de Justiție a Uniunii Europene este compusă din două instanțe: Curtea de Justiție și Tribunalul Uniunii Europene.

Cuprins

Prefața președintelui	5
1 Anul 2018 pe scurt	
A/ Un an în imagini	8
B/ Un an în cifre	18
2 Activitatea judiciară	
A/ Retrospectiva marilor hotărâri ale anului	22
B/ Cifrele-cheie ale activității judiciare	42
3 Un an de deschidere și de interacțiuni	
A/ Marile evenimente	48
B/ Cifrele-cheie	52
4 O administrație în serviciul justiției	
A/ În căutarea constantă a eficienței	56
B/ Cifre și proiecte	63
5 Privire spre viitor	67
6 Rămâneți conectați!	70

**„Curtea de Justiție
a Uniunii Europene
rămâne un pilon stabil
și solid al proiectului
european, lucrând
neîncetat la păstrarea
și consolidarea valorilor
fundamentale inerente
unei Uniuni de drept,
care nu pot face obiectul
niciunei forme de concesi
sau de compromis.”**

PREFAȚA PREȘEDINTELUI

Acum 100 de ani, Europa ieșea devastată dintr-un conflict deosebit de sângeros. Astăzi, peste 500 de milioane de cetățeni de diferite generații sunt martorii unui parcurs istoric fără precedent care a dat naștere progresiv unei Uniuni Europene purtătoare de valori fundamentale comune statelor sale membre și garant, prin intermediul instituțiilor sale, al păcii, libertății, democrației, statului de drept și respectării drepturilor omului.

Trebuie să reținem formidabilele succese ale construcției europene, mai ales în vremuri în care Europa trebuie să gestioneze incertitudinile cu privire la ieșirea din Uniune a Regatului Unit, dramatica criză a migrației și tensiunile dintre statele membre referitoare la respectarea, de către unele, a statului de drept.

În acest climat, Curtea de Justiție a Uniunii Europene rămâne un pilon stabil și solid al proiectului european, lucrând neîncetat la păstrarea și consolidarea valorilor fundamentale inerente unei Uniuni de drept, care nu pot face obiectul niciunei forme de concesiuni sau de compromis.

Curtea se străduiește să contribuie, printr-o justiție de calitate, clară, eficientă și transparentă, la restabilirea încrederii în construcția europeană a tuturor cetățenilor, indiferent că sunt lucrători, consumatori, antreprenori, decidenți politici sau administratori publici.

Pentru instanțele Uniunii, anul 2018 a fost excepțional din mai multe puncte de vedere. În ceea ce privește activitatea jurisdicțională, acesta este în special anul recordurilor, numărul cauzelor introduse și cel al cauzelor finalizate fiind cele mai ridicate din istoria instituției. Pe de altă parte, în 2018 a fost înființată Rețeaua Judiciară a Uniunii Europene, o veritabilă platformă de schimburi între Curtea de Justiție și instanțele constituționale și supreme ale statelor membre.

În sfârșit, Tribunalul a făcut un pas decisiv către digitalizare întrucât, începând cu 1 decembrie 2018, schimbul de documente judiciare între această instanță și reprezentanții părților se efectuează exclusiv prin aplicația e-Curia. Această aplicație permite celor două instanțe care compun instituția să beneficieze la maximum de caracterul imediat al comunicării dematerializate și să economisească un volum considerabil de hârtie, reducând astfel bilanțul emisiilor de dioxid de carbon al instituției.

În paginile următoare, veți găsi o prezentare clară și concisă a deciziilor judecătorești care au marcat anul 2018 și a impactului lor asupra vieții cotidiene a cetățenilor Uniunii. Evenimentele cele mai semnificative ale vieții instituției sunt de asemenea evocate, iar o serie de grafice informative ilustrează cifrele-cheie care permit familiarizarea cu funcționarea Curții și a administrației pe care aceasta se sprijină pentru a-și îndeplini misiunea în serviciul justiției europene.

Lectură plăcută!

Koen Lenaerts

Președintele Curții de Justiție a Uniunii Europene

2018

ANUL 2018
PE SCURT

A | UN AN ÎN IMAGINI

Ianuarie

1 ianuarie

Deschiderea Rețelei Judiciare a Uniunii Europene

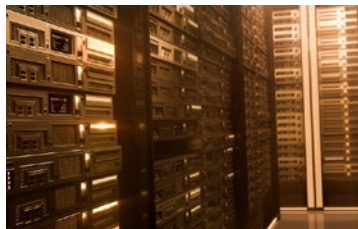
Lansată în 2017 cu ocazia celei de a 60-a aniversări a Tratatelor de la Roma, Rețeaua Judiciară a Uniunii Europene urmărește să consolideze cooperarea judiciară în serviciul calității justiției europene. Se instituie o platformă colaborativă, disponibilă în toate limbile Uniunii, pentru a pune în comun lucrările efectuate de judecătorii europeni și naționali în cadrul misiunii lor. (a se vedea pagina 58)

10 ianuarie

Introducere la Curte a cauzei *Glawischnik- Piesczek*

Curtea Supremă a Austriei solicită să se stabilească dacă unui furnizor de servicii de hosting, precum **Facebook**, i se poate impune obligația de a bloca un mesaj de ură postat de un utilizator al rețelei de socializare și dacă acesta trebuie să efectueze cercetări pentru a bloca pe paginile sale, la nivel mondial, mesaje cu conținut identic (C-18/18).

25 ianuarie

Hotărârea *F*

Un solicitant de azil nu poate fi supus unui test psihologic pentru a i se stabili **orientarea sexuală** întrucât acest lucru ar constitui o intruziune disproporționată în viața sa privată (C-473/16). (a se vedea pagina 27)

29 ianuarie

Introducere la Curte a cauzei *CCOO*

Audiencia Nacional (Curtea Națională, Spania) solicită Curții să stabilească dacă întreprinderile au obligația de a dispune de un sistem de **evidență a programului de lucru efectuat** de personalul lor pentru a verifica respectarea programului de lucru și pentru a controla numărul de ore suplimentare (C-55/18).

1 februarie

A 40-a aniversare a creării serviciului de interpretare al Curții

Inițial, pentru a asigura interpretarea simultană a ședințelor sale, Curtea se baza numai pe serviciile de interpretare ale Parlamentului European. Începând cu 1 februarie 1978, Curtea s-a dotat cu propria celulă de interpreți pentru a asigura un serviciu de calitate corespunzător nevoilor sale. Curtea sărbătorește a 40-a aniversare a creării serviciului său de interpretare în cadrul unei ceremonii în Sala mare de ședințe.

1 februarie

Introducere la Curte a cauzei *Comisia/Ungaria*

Comisia consideră că condițiile de funcționare pe teritoriul maghiar a **instituțiilor de învățământ superior străine** și în special a celor constituite în afara Spațiului Economic European aduc atingere dreptului Uniunii (C-66/18).

14 februarie

Introducere la Curte a cauzei *Comisia/Italia*

Comisia reproșează Italiei că a încălcat Directiva 2011/7/UE privind combaterea **întârzierii în efectuarea plăților** în tranzacțiile comerciale, prin faptul că nu s-a asigurat că autoritățile publice evită să depășească termenele de 30 sau de 60 de zile calendaristice pentru efectuarea plății datoriilor lor comerciale (C-122/18).

21 februarie

Introducere la Tribunal a cauzei *Austria/Comisia*

Austria atacă decizia prin care Comisia a autorizat ajutoarele de stat ale Ungariei în favoarea dezvoltării a două noi **reactoare nucleare** ale centralei nucleare Paks II, situată în centrul țării (T-101/18).

1 martie

A 140-a aniversare a eliberării Bulgariei

În 1878, semnarea Tratatului de pace de la San Stefano permite Bulgariei să se elibereze de cinci secole de stăpânire otomană și să își regăsească locul pe harta Europei. La 1 martie, Curtea sărbătorește această a 140-a aniversare în prezența membrilor instanțelor și a personalului instituției, precum și a unor personalități externe.

14 martie

Hotărârea *TestBioTech/Comisia*

Consecințele **organismelor modificate genetic** (OMG) asupra sănătății umane sau animale pot intra sub incidența domeniului mediului. Astfel, organizațiile neguvernamentale au dreptul de a participa la procesul decizional pentru introducerea pe piață de produse alimentare care conțin OMG (T-33/16).
(a se vedea pagina 33)

17 aprilie

Hotărârea *Krüsemann și alții*

O companie aeriană nu poate refuza despăgubirea pasagerilor pentru anularea sau întârzierea prelungită a unui zbor în caz de **grevă spontană** a personalului navigant (C-195/17).

26 aprilie

Hotărârea *Messi*

Lionel Messi își poate înregistra marca „**MESSI**” pentru îmbrăcăminte și articole de sport. Notorietatea fotbalistului neutralizează similitudinile care există cu marca „**MASSI**” (de asemenea pentru articole de sport) și exclude orice risc de confuzie (T-554/14).
(a se vedea pagina 31)

28 aprilie

A 20-a aniversare a Hotărârilor Kohll și Decker

Prin aceste hotărâri istorice, Curtea a permis prestarea de **îngrijiri medicale** și cumpărarea de **produse medicale în străinătate**, fără autorizarea prealabilă a pacienților de către casa de sănătate națională ([Hotărârile C-158/96 și C-120/95](#)).

(a se vedea broșura explicativă privind [Curtea de Justiție și îngrijirile medicale](#))

20-23 mai

Vizită oficială în Suedia

O delegație a Curții se deplasează în Suedia pentru a întâlni, printre altele, membrii Curții Supreme, ai Curții Administrative Supreme, ai Curții de Apel din Stockholm și ai Curții de Apel Administrative din Stockholm. (a se vedea pagina 51)

22 mai

Introducere la Tribunal a cauzei Amazon/Comisia

Amazon solicită Tribunalului să anuleze decizia prin care Comisia a dispus ca Luxemburg să recupereze de la **Amazon** avantaje fiscale ilegale în cuantum de aproximativ 280 de milioane de euro (T-318/18).

23-26 mai

Congresul FIDE

Al XXVIII-lea congres bienal al Federației Internaționale de Drept European (FIDE) are loc la Estoril (Portugalia). Această ediție se axează pe trei teme majore: piața internă și economia digitală, fiscalitatea, ajutoarele de stat și denaturările concurenței, precum și dimensiunea externă a politicilor Uniunii.

29 mai

Hotărârea *Liga van Moskeeën en Islamitische Organisaties Provincie Antwerpen* și alții

Faptul că sacrificările rituale fără asomarea animalelor trebuie efectuate într-un abator autorizat nu aduce atingere **libertății de religie** (C-426/16).
(a se vedea pagina 27)

31 mai

Noi membri ai Curții de Conturi

Cu ocazia reînnoirii parțiale a Curții de Conturi, domnul Tony Murphy (Irlanda), doamna Eva Lindström (Suedia), domnul Hannu Takkula (Finlanda) și doamna Annemie Turtelboom (Belgia) depun jurământul solemn prevăzut de tratate.

Membrii Curții de Conturi se angajează, în cadrul unei ședințe solene care are loc în fața Curții de Justiție a Uniunii Europene, să respecte obligațiile care decurg din funcțiile lor.

5 iunie

Hotărârea Coman și alții

Căsătoria între persoane de același sex încheiată în mod legal într-un stat membru trebuie recunoscută în celelalte state membre pentru a permite un drept de ședere derivat soțului resortisant al unei țări din afara UE. Această obligație nu impune în schimb unui stat membru să prevadă, în dreptul său național, căsătoria între persoane de același sex (C-673/16).
(a se vedea pagina 27)

14 iunie

Predarea oficială a „L’Erma – Ritratto del c.d. Pseudo Seneca”

Curtea găzduiește o sculptură din colecția Farnese, împrumutată de Muzeul Arheologic Național din Napoli. Replica unui prototip grec din bronz din secolul al II-lea î.Hr., realizată în a doua jumătate a secolului al II-lea d.Hr., l-ar reprezenta pe Seneca cel Tânăr (4 î.Hr.-65 d.Hr.). Însă, potrivit ipotezelor actuale cele mai fiabile, ar fi vorba despre poetul și fermierul grec Hesiod. Această sculptură înlocuiește „L’Erma di Socrate”, care fusese împrumutată Curții în februarie 2017 de același muzeu.

10 iulie

Hotărârea Jehovan todistajat

O comunitate religioasă, precum cea a Martorilor lui Iehova, este responsabilă, împreună cu membrii săi predicatori, de prelucrarea **datelor cu caracter personal** colectate în cadrul unei activități de predicare din casă în casă (C-25/17).
(a se vedea pagina 28)

13 septembrie

Hotărârea *Wind Tre*

Servicii cu plată preinstalate și activate pe cartele SIM constituie o practică comercială agresivă și neloială în cazul în care consumatorii nu au fost informați în prealabil cu privire la acestea (C-54/17 și C-55/17).
(a se vedea pagina 22)

2 octombrie

Introducere la Curte a cauzei *Comisia/Polonia*

Comisia consideră că legea poloneză prin care se reduce **vârsta de pensionare a judecătorilor** Curții Supreme și se acordă președintelui Poloniei puterea discreționară de a prelungi durata funcțiilor acestora este contrară dreptului Uniunii (C-619/18).

4 octombrie

Zi de studiu privind provocările cu care se confruntă bibliotecile juridice moderne

Experți de înalt nivel și reprezentanți ai diferitor biblioteci europene, ai instituțiilor și ai instanțelor constituționale și supreme se întâlnesc pentru un schimb de puncte de vedere cu privire la viitorul bibliotecilor juridice. Biblioteca Curții, care a făcut obiectul unei modernizări aprofundate, a consolidat puternic recurgerea la noile tehnologii și la resursele digitale și continuă colaborarea sa cu alte biblioteci specializate pentru a oferi un serviciu de calitate utilizatorilor săi.
(a se vedea pagina 50)

8 octombrie

Reînnoirea parțială a membrilor Curții de Justiție și intrarea în funcție a șase noi membri

În cadrul reînnoirii triennale a membrilor Curții de Justiție, au fost reînnoite mandatele de șase ani de judecător sau de avocat general deținute de Alexander Arabadjiev (Bulgaria), Jean-Claude Bonichot (Franța), Thomas von Danwitz (Germania), Carl Gustav Fernlund (Suedia), Egils Levits (Letonia), Constantinos Lycourgos (Grecia), Jiří Malenovský (Republica Cehă), Alexandra Prechal (Țările de Jos), Yves Bot (Franța), Maciej Szpunar (Polonia).

Patru noi judecători, Lucia Serena Rossi (Italia), Irmantas Jarukaitis (Lituania), Peter George Xuereb (Malta) și Nuno José Cardoso da Silva Piçarra (Portugalia), sunt numiți de reprezentanții guvernelor statelor membre reuniți în cadrul Consiliului. De asemenea, sunt numiți doi noi avocați generali, Giovanni Pitruzzella (Italia) și Gerard Hogan (Irlanda).

Cei șase noi membri depun jurământul în cadrul unei ședințe solemne care are loc în fața Curții de Justiție.

9 octombrie

Introducere la Tribunal a cauzei *Google și Alphabet/Comisia*

Google solicită Tribunalului anularea deciziei prin care Comisia i-a aplicat o amendă de 4,34 miliarde de euro pentru practici ilegale privind **dispozitivele mobile Android** menite să întărească poziția dominantă a motorului său de căutare (T-604/18).

7 noiembrie

Cea de a 100-a aniversare a independenței Poloniei

La 11 noiembrie 1918, Polonia își redobândește independența după ce a fost împărțită între imperiile rus și austro-ungar și Prusia. Curtea sărbătorește cea de a 100-a aniversare a acestei independențe printr-o conferință privind „provocările democrației poloneze după centenarul redobândirii independenței Poloniei”, la care participă membri ai instanțelor și ai personalului.

18-20 noiembrie

Forumul magistraților

Acest forum anual reunește, timp de două zile, magistrați naționali veniți din cele 28 de state membre și membri ai Curții pentru un schimb de idei cu privire la diferite subiecte de drept al Uniunii și pentru a consolida cooperarea între instanțele statelor membre și Curtea de Justiție.
(a se vedea pagina 50)

3 decembrie

Introducere la Curte a cauzei *Deutsche Umwelthilfe*

Tribunalul Administrativ Superior din Bavaria (Germania) solicită Curții să stabilească dacă, în cazul în care statul ignoră o hotărâre definitivă care îl obligă să actualizeze un plan de acțiune privind **calitatea aerului** (orașul München), dreptul Uniunii permite să se dispună privarea de libertate a titularilor funcției publice, dat fiind că sancțiunile pecuniare impuse statului au rămas fără rezultat (C-752/18).

4 decembrie

Vernisajul expoziției „Palatul Curții de Justiție a Uniunii Europene – Zece ani”

În 2008, Curtea intră în noul său Palat, edificiu simbolic ce întrupează justiția europeană. Noile infrastructuri imobiliare se compun din noul Palat, Inel, Galerie și două Turnuri. Curtea sărbătorește a 10-a aniversare a inaugurării noilor clădiri printr-o expoziție care trece în revistă cele mai marcante evenimente din viața Curții ca instituție, instanță și administrație de-a lungul ultimului deceniu.

10 decembrie

Hotărârea *Wightman* și alții

Regatul Unit poate revoca în mod unilateral notificarea intenției sale de a **se retrage din Uniune** în temeiul articolului 50 din Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE) (C-621/18).
(a se vedea pagina 39)

B | UN AN ÎN CIFRE – INSTITUȚIA ÎN 2018

BUGETUL 2018

410

milioane de euro

Pe plan statistic, anul 2018 a fost marcat de o activitate judiciară în continuare foarte susținută. Rezultă un număr excepțional de 1 769 de cauze soluționate de instituție în ansamblul său (față de 1 594 în 2017 și 1 628 în 2016) și de fiecare dintre cele două instanțe (760 de către Curte și 1 009 de către Tribunal). Cele 1 683 de noi cauze introduse per ansamblu (față de 1 656 în 2017) demonstrează de asemenea o tendință ascendentă.

Această sarcină de lucru s-a tradus de asemenea în activitatea serviciilor administrative care susțin zilnic activitatea instanțelor.

75

de judecători

11

avocați generali

2 217

funcționari și agenți

39 %

Bărbați
872

61 %

Femei
1 345

proveniți din cele 28 de state membre

Reprezentarea femeilor în posturi de răspundere în cadrul administrației plasează Curtea în media superioară a instituțiilor europene.

663

de femei care ocupă posturi
de administratori (și anume
53 %)

27

de femei care ocupă posturi de conducere (37,5 %)

21 de posturi de conducere intermediară (37 %)

6 posturi de conducere superioară (40 %)

Anul judiciar (ambele instanțe)

1 683

de cauze introduse

1 769

de cauze soluționate

163 642

de acte de procedură înscrise în registrul grefelor

Durata medie a procedurilor

aproximativ **18** luni

Curtea de Justiție 15,7 luni
Tribunalul 20 de luni

Procentajul de acte de procedură depuse prin e-Curia:

Curtea de Justiție 75 %

Tribunalul 85 %

Numărul de conturi de acces la
e-Curia 5 657

2 727

de comunicări judiciare
publicate în Jurnalul Oficial
al Uniunii Europene

SERVICIILE LINGVISTICE

Instituție jurisdicțională multilingvă, Curtea trebuie să fie în măsură să trateze o cauză oricare ar fi limba oficială a Uniunii în care a fost introdusă, iar ulterior să asigure difuzarea jurisprudenței sale în toate aceste limbi.

24

de limbi de procedură potențiale, cu alte cuvinte 552 de combinații lingvistice posibile

606

„juriști-lingviști” pentru traducerea documentelor scrise

23

de unități lingvistice

La Curte, traducerile sunt efectuate cu respectarea unui regim lingvistic imperativ care prevede posibilitatea de a utiliza toate cele 24 de limbi oficiale ale Uniunii Europene. Documentele de tradus sunt toate texte juridice cu un grad înalt de tehnicitate. Din acest motiv, serviciul lingvistic al Curții angajează numai „juriști-lingviști” având o formare juridică completă, precum și o cunoaștere aprofundată a cel puțin două limbi oficiale diferite de limba lor maternă.

1 215 000

de pagini produse de serviciul de traducere

Reducerea nevoilor de traducere în anul 2018 (măsurile de economii interne)

565 000
de pagini

Numărul de pagini de tradus

1 285 000

721

de ședințe și reuniuni care au beneficiat de interpretare simultană

71

de interpreți pentru ședințe și reuniuni

ANUL INSTITUȚIONAL

2 292

de magistrați naționali primiți la Curte în cadrul unor seminarii, formări, vizite și stagii

Aproximativ

20 000

de vizitatori

- profesioniști
- jurnaliști
- studenți
- cetățeni

79

de evenimente protocolare

ACTIVITATEA JUDICIARĂ

2

A | RETROSPECTIVA MARILOR HOTĂRÂRI ALE ANULUI

Protecția consumatorilor

Protecția consumatorilor este una dintre preocupările constante ale Uniunii Europene, care veghează la aplicarea unor norme stricte pentru a le asigura un nivel de protecție ridicat. Ea vizează de asemenea ameliorarea cunoașterii drepturilor de care dispun pentru ca aceștia să poată face alegeri în cunoștință de cauză și să își apere interesele, în special împotriva unor practici comerciale neloiale.

Într-o cauză privind introducerea pe piață a unor cartele SIM care conțin **servicii cu plată preinstalate și activate în prealabil**, Curtea a declarat că este vorba despre o „vânzare nesolicitată” și așadar de o practică comercială agresivă și neloială față de consumatori în cazul în care nu sunt în prealabil informați cu privire la acestea.

→ Hotărârea *Wind Tre și Vodafone Italia* din 13 septembrie 2018, cauzele conexe C-54/17 și C-55/17

Curtea a hotărât de asemenea că **rambursarea**, de către sistemul național de asigurări de sănătate, a unui **medicament prescris pentru o utilizare neprevăzută de autorizația sa de introducere pe piață** nu este contrară dreptului Uniunii. Acest medicament trebuie însă să rămână conform reglementării farmaceutice a Uniunii. Astfel, un medicament destinat, în principiu, tratamentului anumitor tipuri de cancer poate fi rambursat atunci când este prescris pentru tratamentul unei afecțiuni oculare cu un cost mai redus decât un alt medicament destinat aceluiași tratament.

→ Hotărârea *Novartis Farma* din 21 noiembrie 2018, C-29/17

Într-o cauză introdusă de societatea Dyson, fabricant de aspiratoare cu rezervor fără sac, Tribunalul a anulat regulamentul privind **etichetarea energetică a aspiratoarelor**. Acesta prevedea o metodă de calcul a performanței energetice a aspiratoarelor bazată pe un rezervor gol, ceea ce nu corespunde unor condiții cât mai apropiate posibil de condițiile reale de utilizare.

→ Hotărârea Dyson din 8 noiembrie 2018, T-544/13 RENV

Protecția lucrătorilor

Dreptul Uniunii protejează lucrătorii în numeroase privințe. În materie de contracte pe durată determinată, un acord-cadru al partenerilor sociali europeni prevede măsuri minime menite să evite condiții mai precare pentru salariați. În plus, o directivă reglementează anumite aspecte ale organizării timpului de lucru, precum duratele maxime ale timpului de lucru și dreptul la concediu anual plătit de cel puțin patru săptămâni, care nu poate fi înlocuit printr-o indemnizație financiară decât la încetarea raportului de muncă.

În Italia, **recurgerea abuzivă la contractele pe durată determinată succesive** este sancționată prin reclasificarea automată în contracte pe durată nedeterminată. Totuși, această protecție nu se aplică angajaților fundațiilor lirico-simfonice. Sesizată cu privire la legalitatea acestei excluderi, Curtea a amintit că Acordul-cadru cu privire la munca pe durată determinată nu obligă statele membre să prevadă o asemenea recalificare automată. Însă acesta se opune excluderii unui sector specific de la o asemenea sancțiune atunci când nu există nicio altă sancțiune efectivă a abuzurilor constatate în acest sector.

→ [Hotărârea Sciotto din 25 octombrie 2018, C-331/17](#)

Timpul de gardă pe care un pompier voluntar este obligat să îl petreacă la domiciliu cu obligația de a răspunde la apelurile angajatorului său în termen scurt trebuie considerat timp de lucru. Astfel, obligația de a rămâne prezent fizic la locul determinat de angajator, precum și obligația de a ajunge la locul de muncă într-un termen scurt restrâng în mod foarte semnificativ posibilitățile, pentru lucrător, de a se consacra altor activități.

→ [Hotărârea Matzak din 21 februarie 2018, C-518/15](#)

În ceea ce privește **dreptul la concediu anual plătit** garantat de dreptul Uniunii, Curtea a precizat că un lucrător nu îl poate pierde în mod automat pentru motivul că nu l-a solicitat. Însă, dacă lucrătorul s-a abținut în mod deliberat și în cunoștință de cauză să își ia concediul în condițiile în care angajatorul său îl pusese efectiv în măsură să o facă, acesta își pierde dreptul la concediu anual plătit, precum și dreptul la o indemnizație financiară în cazul încetării raportului de muncă.

→ Hotărârile *Kreuziger și Max-Planck-Gesellschaft zur Förderung der Wissenschaften* din 6 noiembrie 2018, C-619/16 și C-684/16

Pe de altă parte, Curtea a reafirmat că moștenitorii unui lucrător decedat pot solicita fostului angajator al acestuia o **indemnizație financiară pentru concediul anual plătit neefectuat** de acest lucrător. Astfel, dreptul lucrătorului decedat la această indemnizație este transmisibil pe cale succesorală moștenitorilor săi.

→ Hotărârea *Bauer și Willmeroth* din 6 noiembrie 2018, cauzele conexate C-569/16 și C-570/16

În sfârșit, dreptul Uniunii prevede că orice lucrător beneficiază de un drept la concediu anual plătit de cel puțin patru săptămâni, întemeiat pe premisa că lucrătorul a lucrat efectiv în perioada de referință. Astfel, o dispoziție națională care nu ia în considerare **durata unui concediu pentru creșterea copilului pentru a stabili durata concediului anual plătit** garantat unui lucrător este conformă cu dreptul Uniunii. Într-adevăr, perioada de concediu pentru creșterea copilului nu poate fi asimilată unei perioade de muncă efectivă.

→ Hotărârea *Dicu* din 4 octombrie 2018, C-12/17

Drepturile fundamentale și protecția datelor cu caracter personal

Uniunea Europeană se întemeiază pe un ansamblu de valori și de drepturi fundamentale recunoscute și consacrate de tratate și de Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, care a dobândit forță obligatorie în 2009. În particular, principiile egalității de tratament și nediscriminării urmăresc să protejeze cetățenii Uniunii împotriva discriminărilor pe motive, printre altele, de cetățenie, de sex, de rasă, de handicap, de vârstă, de orientare sexuală sau de religie. De-a lungul timpului, Curtea s-a pronunțat tot mai des în acest domeniu precizând întinderea acestor drepturi fundamentale. În 2018, ea a jucat un rol important în combaterea discriminării persoanelor pe motive de religie și de orientare sexuală.

În Germania, Evangelisches Werk für Diakonie und Entwicklung (o organizație religioasă) impunea într-o ofertă de angajare candidaților să aparțină unei biserici protestante sau anumitor alte biserici creștine. Sesizată de Curtea Federală pentru Litigii de Muncă, Curtea a statuat că **cerința apartenenței religioase** pentru un post în cadrul unei biserici sau al unei organizații religioase trebuie să poată fi supusă unui control jurisdicțional efectiv. Această cerință trebuie să fie necesară și impusă în mod obiectiv, având în vedere etica bisericii sau a organizației, prin natura sau prin condițiile de exercitare a activității profesionale în cauză și să fie conformă principiului proporționalității.

→ Hotărârea Egenberger din 17 aprilie 2018, C-414/16

De asemenea, concedierea unui medic-șef catolic de către un spital catolic din cauza recăsătoririi sale după un divorț poate constitui o **discriminare pe motive de religie interzisă**. Astfel, cerința ca un medic-șef catolic să respecte caracterul sacru și indisolubil al căsătoriei potrivit concepției Bisericii Catolice nu pare să constituie o cerință profesională esențială, legitimă și justificată, ceea ce revine instanței naționale să verifice.

Curtea a precizat de asemenea că interdicția oricărei discriminări pe motive de religie prezintă un caracter imperativ ca principiu general al dreptului consacrat în Carta drepturilor fundamentale. De aici rezultă că orice particular poate invoca această interdicție într-un litigiu care intră sub incidența dreptului Uniunii.

→ [Hotărârea IR din 11 septembrie 2018, C-68/17](#)

Diferite asociații musulmane și organizații de coordonare ale moscheilor au chemat în judecată Région flamande de Belgique în legătură cu anunțul acestora potrivit căruia, începând cu anul 2015, toate **sacrificările de animale fără asomare**, inclusiv în timpul Sărbătorii musulmane a Sacrificiului, trebuiau efectuate numai în abatoare autorizate. În acest context, Curtea a confirmat că, în cadrul Uniunii Europene, sacrificările rituale fără asomare nu pot avea loc decât într-un abator autorizat. Această obligație nu încalcă libertatea de religie întrucât urmărește doar să încadreze libera exercitare a sacrificării rituale, ținând cont de normele esențiale pentru protecția bunăstării animalelor și de sănătatea consumatorilor de carne.

→ [Hotărârea Liga van Moskeeën en Islamitische Organisaties Provincie Antwerpen și alții din 29 mai 2018, C-426/16](#)

Directiva privind exercitarea libertății de circulație a cetățenilor Uniunii și a membrilor familiilor lor permite soțului unui astfel de cetățean, care și-a exercitat această libertate, să se alăture soțului său în statul membru în care locuiește.

Curtea a statuat că noțiunea de „soț”, în sensul directivei, include soții de același sex. Chiar dacă statele membre rămân libere să autorizeze sau nu căsătoria homosexuală, acestea nu pot împiedica libertatea de ședere a unui cetățean al Uniunii, refuzând să acorde soțului său de același sex, resortisant al unei țări din afara Uniunii, un drept de ședere derivat pe teritoriul lor. Astfel, un stat membru are obligația de a **recunoaște o căsătorie homosexuală** încheiată în alt stat membru conform dreptului acestuia, exclusiv în scopul acordării acestui drept de ședere. În schimb, această obligație nu impune statului membru să prevadă, în dreptul său național, instituția căsătoriei homosexuale.

→ [Hotărârea Coman și alții din 5 iunie 2018, C-673/16](#)

Pe de altă parte, un solicitant de azil nu poate fi supus unui test psihologic în vederea determinării **orientării sale sexuale**. Chiar dacă persoana în cauză trebuie în mod formal să își exprime consimțământul pentru a fi supusă unor asemenea teste, acest consimțământ nu este în mod necesar liber întrucât este impus sub presiunea circumstanțelor în care se află această persoană. Recurgerea la o asemenea expertiză psihologică constituie așadar o ingerință disproporționată și deosebit de gravă în viața privată a solicitantului de azil, întrucât este menită să stabilească un raport cu privire la aspectele cele mai intime ale vieții sale.

→ [Hotărârea F din 25 ianuarie 2018, C-473/16](#)

Față de intensificarea schimburilor de date cu caracter personal între actorii publici și privați – inclusiv persoanele fizice, asociațiile și întreprinderile – dreptul Uniunii are drept misiune să definească un cadru de protecție a datelor solid și coerent, întrucât este important să suscite încrederea care va permite economiei digitale să se dezvolte în ansamblul pieței interne. În 2018, Curtea s-a pronunțat de mai multe ori în materie de responsabilități care decurg din colectarea și prelucrarea datelor cu caracter personal.

Astfel, administratorul unei **pagini pentru fani pe Facebook** este responsabil împreună cu Facebook de prelucrarea datelor vizitatorilor paginii sale.

→ Hotărârea *Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein* din 5 iunie 2018, C-210/16

De asemenea, o comunitate religioasă, precum cea a **Martorilor lui Iehova**, este responsabilă, împreună cu membrii săi predicatori, de prelucrarea datelor cu caracter personal colectate în cursul unei activități de predicare din casă în casă.

→ Hotărârea *Jehovan todistajat* din 10 iulie 2018, C-25/17

Ajutoarele de stat și concurența

Libera concurență este un element esențial pentru buna funcționare a pieței interne a Uniunii. Aceasta stimulează performanța economică și permite consumatorilor să beneficieze de o gamă mai largă de produse și servicii de mai bună calitate la prețuri mai competitive. Dreptul Uniunii asigură respectarea regulilor unei concurențe libere și loiale între întreprinderi în cadrul pieței interne. În această perspectivă, ajutoarele de stat sunt în principiu interzise, cu excepția cazului în care sunt justificate și nu denaturează concurența într-un mod contrar interesului general.

Într-o cauză italiană, Curtea a anulat decizia Comisiei prin care renunță să dispună recuperarea unor ajutoare ilegale acordate de Italia. Aceste ajutoare constau într-o scutire de la taxa municipală pe imobile în beneficiul unor entități necomerciale, precum instituțiile ecleziastice sau religioase, care exercită în imobilele care le aparțin activități școlare sau de cazare. Pentru prima dată, Curtea a admis că concurenții direcți ai beneficiarilor ajutoarelor de stat au dreptul să sesizeze instanțele Uniunii pentru a solicita anularea unei astfel de decizii.

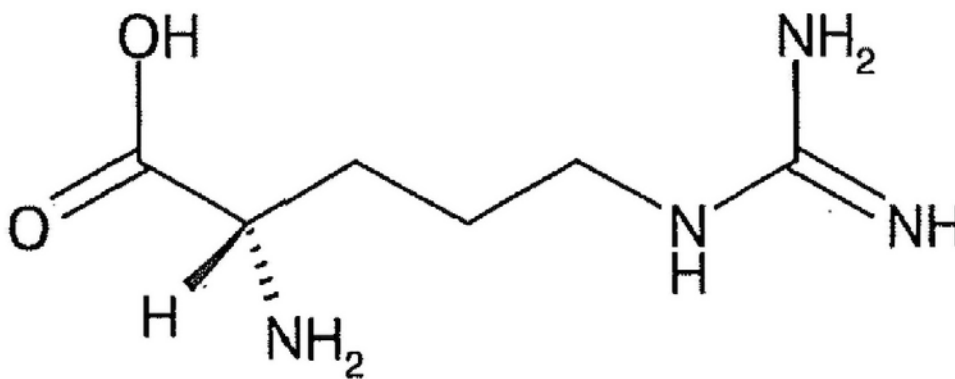
→ [Hotărârea Scuola Elementare Maria Montessori și alții din 6 noiembrie 2018, cauzele conexate C-622/16 P-C-624/16 P](#)

Tribunalul, la rândul său, a anulat decizia Comisiei de a nu se opune **regimului de ajutoare care instituie o piață de capacitate** în Regatul Unit. Prin acest regim de ajutoare, Regatul Unit înțelege să remunereze furnizorii de capacitate care se angajează să producă energie electrică sau să reducă ori să amâne consumul de energie electrică în perioade de tensiune în rețea. Tribunalul a estimat că Comisia ar fi trebuit să aibă îndoieli asupra anumitor aspecte ale ajutoarelor preconizate și să deschidă o procedură formală de investigare pentru a putea aprecia mai bine compatibilitatea acestora cu piața internă.

→ [Hotărârea Tempus Energy și Tempus Energy Technology/Comisia din 15 noiembrie 2018, T-793/14](#)

Tribunalul a anulat de asemenea în parte decizia Comisiei de constatare a existenței unor **înțelegeri și a unui abuz de poziție dominantă pe piața perindoprilului**, un medicament împotriva hipertensiunii și insuficienței cardiace. El a confirmat însă că anumite acorduri de soluționare amiabilă în cadrul contenciosului în materie de brevete pot restrânge concurența prin obiect.

→ Hotărârea Biogaran și alții/Comisia din 12 decembrie 2018, T-677/14, și alte hotărâri

Copyright

Mărcile și dreptul de autor

Uniunea Europeană a instituit un sistem de protecție a drepturilor de proprietate intelectuală care permite să se dispună de instrumente fiabile pentru a proteja mărcile, desenele și modelele industriale, precum și operele literare și artistice. Ansamblul normelor adoptate de Uniune, a căror aplicare și respectare sunt asigurate de Curte, contribuie la inovare, la competitivitate, la crearea de locuri de muncă și la finanțarea cercetării.

Tribunalul a precizat întinderea **interdicției de a depune o marcă pentru motivul că aduce atingere ordinii publice și bunelor moravuri**. Astfel, înregistrarea mărcii „La Mafia se sienta a la mesa” a fost refuzată întrucât expresia utilizată este de natură să șocheze sau să ofenseze orice persoană rezonabilă care, pe teritoriul Uniunii, are un nivel mediu de sensibilitate și de toleranță.

→ [Hotărârea La Mafia Franchises/EUIPO din 15 martie 2018, T-1/17](#)

Tribunalul a statuat că fotbalistul Lionel Messi își poate înregistra marca „**MESSI**” pentru articole de îmbrăcăminte și articole de sport. Chiar dacă marca „**MASSI**”, deținută de o societate spaniolă, vizează de asemenea articole de sport, notorietatea fotbalistului neutralizează similitudinile vizuale și fonetice care există între cele două mărci și exclude orice risc de confuzie.

→ [Hotărârea Messi Cuccittini/EUIPO din 26 aprilie 2018, T-554/14](#)

În materia drepturilor de autor, Curtea a declarat că **gustul unui produs alimentar** (în speță brânza neerlandeză „Heksenkaas”) nu poate fi protejat în temeiul dreptului de autor. Astfel, un asemenea gust nu poate fi calificat drept „operă”, întrucât nu poate fi identificat în mod precis și obiectiv.

→ [Hotărârea Levola Hengelo din 13 noiembrie 2018, C-310/17](#)

În sfârșit, dacă o **fotografie** este liber accesibilă pe un site internet, cu autorizația autorului său, publicarea acesteia pe un alt site internet necesită o nouă autorizație a autorului. Astfel, prin această nouă publicare, fotografia este pusă la dispoziția unui nou public.

→ Hotărârea Renckhoff din 7 august 2018, C-161/17

Sănătatea și mediul

Normele de mediu ale Uniunii Europene sunt printre cele mai stricte din lume: ele urmăresc să facă economia mai ecologică, să protejeze biodiversitatea și habitatele naturale și să asigure un nivel înalt de sănătate și de calitate a vieții în Uniune.

În cadrul protecției mediului, Tribunalul a confirmat validitatea restricțiilor introduse în Uniune în 2013 împotriva anumitor **insecticide** din cauza riscurilor pentru albine.

→ [Hotărârea Bayer CropScience/Comisia, T-429/13, și alte hotărâri](#)

În schimb, acesta a anulat în parte noul regulament al Comisiei din 2016 prin care s-au stabilit, pentru vehiculele ușoare pentru pasageri și vehiculele ușoare comerciale, **limite de emisie de poluanți gazoși** (oxid de azot) superioare celor prevăzute în Regulamentul „Euro 6”.

→ [Hotărârea Ville de Paris și alții/Comisia din 13 decembrie 2018, cauzele conexe T-339/16 și alte hotărâri](#)

Tribunalul a declarat de asemenea că consecințele organismelor modificate genetic (OMG) asupra sănătății umane sau animale pot intra sub incidența dreptului mediului, astfel încât, pe baza Regulamentului privind aplicarea Convenției de la Aarhus din 1998 în materie de mediu, organizațiile neguvernamentale au dreptul să participe la **procesul decizional pentru introducerea pe piață a unor produse alimentare care conțin OMG**. Tribunalul a anulat așadar decizia prin care Comisia respinsese cererea unei asemenea organizații având ca obiect reexaminarea autorizației de introducere pe piață de produse alimentare, ingrediente alimentare și furaje care conțin soia modificată genetic.

→ [Hotărârea TestBioTech/Comisia din 14 martie 2018, T-33/16](#)

De asemenea, Curtea a statuat că organismele obținute prin **mutageneză** (un ansamblu de tehnici care permit să se modifice genomul unei specii vii fără introducerea de ADN străin) constituie OMG-uri. Acestea trebuie așadar autorizate după o evaluare a riscurilor pentru sănătate și mediu și trebuie supuse unor cerințe de trasabilitate, de etichetare și de supraveghere.

→ [Hotărârea Confédération paysanne și alții din 25 iulie 2018, C-528/16](#)

În plus, au fost constatate mai multe neîndepliniri ale obligațiilor unor state membre în materie de mediu: depășirea persistentă în Polonia a limitelor concentrărilor de **particule în suspensie în aerul înconjurător** (PM10); politica de **gestionare forestieră** a Poloniei împotriva proliferării unui coleopter care periclitează situl protejat al pădurii Białowieska; autorizația acordată de Malta pentru **a captura anumite specii de păsări sălbatice**.

→ [Hotărârea Comisia/Polonia din 22 februarie 2018, C-336/16](#)

→ [Hotărârea Comisia/Polonia din 17 aprilie 2018, C-441/17](#)

→ [Hotărârea Comisia/Malta din 21 iunie 2018, C-557/15](#)

În sfârșit, atunci când statele membre nu execută o hotărâre a Curții care constată o neîndeplinire a obligațiilor lor care decurg din dreptul Uniunii, Comisia poate introduce o nouă acțiune prin care solicită sancțiuni pecuniare.

Astfel Grecia, Italia și Spania au primit amenzi pentru că au întârziat să pună în aplicare normele Uniunii privind **colectarea și epurarea apelor reziduale**. Slovacia, la rândul său, a fost sancționată pentru întârzierea sa în punerea în aplicare a normelor privind **depozitele de deșeuri**.

→ [Hotărârea Comisia/Grecia din 22 februarie 2018, C-328/16](#)

→ [Hotărârea Comisia/Italia din 31 mai 2018, C-251/17](#)

→ [Hotărârea Comisia/Spania din 25 iulie 2018, C-205/17](#)

→ [Hotărârea Comisia/Slovacia din 4 iulie 2018, C-626/16](#)

Furnizarea de energie

În contextul discuțiilor continue asupra riscurilor specifice producției de energie nucleară, mai multe state membre ale Uniunii s-au declarat gata să renunțe la acest tip de energie. Altele, în schimb, au decis să continue pe calea energiei nucleare și realizează investiții importante, în special în construcția de noi reactoare. Întrucât aceste cheltuieli statale sunt susceptibile să denatureze concurența pe piața energiei, Comisia a adoptat mai multe decizii privind compatibilitatea lor cu dreptul Uniunii, a căror validitate a fost supusă aprecierii Tribunalului. Curtea, pe lângă faptul că este competentă să soluționeze recursurile formulate împotriva hotărârilor Tribunalului, a fost, la rândul ei, sesizată cu întrebări preliminare referitoare la sectorul nuclear.

În 2014, Comisia a aprobat ajutoarele pe care Regatul Unit intenționează să le alocă centralei nucleare de la Hinkley Point, situată pe litoralul acestuia, în scopul de a promova crearea de noi capacități de **producție de energie nucleară**. Austria a solicitat anularea acestei decizii în fața Tribunalului. Acesta a respins acțiunea, arătând că fiecare stat membru are dreptul de a alege sursa de energie pe care o preferă și că dezvoltarea energiei nucleare poate fi un obiectiv de interes public care justifică acordarea de măsuri de ajutor, deși acest obiectiv nu este împărtășit de toate statele membre.

→ [Hotărârea Austria/Comisia din 12 iulie 2018, T-356/15](#)

Pentru a asigura fiabilitatea și stabilitatea rețelei electrice în Slovacia ca urmare a închiderii a două blocuri ale centralei nucleare Jaslovské Bohunice, a fost impusă de acest stat membru o redevență specifică la exportul energiei electrice produse pe teritoriul slovac, inclusiv cea exportată către statele membre. Sesizată de o instanță slovacă, Curtea a constatat că statele membre nu pot impune o **taxă pe exportul energiei electrice** produse pe teritoriul lor, chiar dacă această taxă urmărește să îi asigure stabilitatea aprovizionării pe același teritoriu.

→ [Hotărârea FENS din 6 decembrie 2018, C-305/17](#)

Zona euro

Criza financiară din 2008 a condus la adoptarea, la nivel european, a numeroase norme în materie bancară și financiară. Pentru a permite o mai bună lizibilitate a nivelului fondurilor proprii ale instituțiilor de credit, legiuitorul european a introdus un nou instrument de apreciere, „indicatorul efectului de levier”. Specificitatea acestuia constă în faptul că nu este calculat în funcție de nivelul de risc al investițiilor (expuneri) al instituțiilor de credit și că are, în principiu, vocație să ia în considerare ansamblul investițiilor lor.

Șase instituții de credit franceze aflate sub supravegherea prudențială directă a Băncii Centrale Europene (BCE) au solicitat să beneficieze de o derogare pentru a putea exclude din calculul **indicatorului efectului de levier** anumite expuneri legate de librete de economii și transferate unei instituții publice franceze. Întrucât BCE a refuzat să acorde această derogare, instituțiile de credit au sesizat Tribunalul. După ce a constatat că BCE săvârșise erori de drept și erori vădite de apreciere în exercitarea puterii sale discreționare, Tribunalul a anulat deciziile BCE.

→ [Hotărârea Banque postale/BCE din 13 iulie 2018, T-733/16, și alte hotărâri](#)

Politica externă și măsurile restrictive

„Măsurile restrictive” constituie un instrument de politică externă al Uniunii Europene care poate lua forma unui embargo asupra armelor, a unei înghețări de fonduri, a unei interdicții a intrării și a tranzitului pe teritoriul Uniunii, a unei interdicții a importului și a exportului etc. Acestea urmăresc să apere valorile și securitatea Uniunii, să susțină democrația, statul de drept, drepturile omului și principiile dreptului internațional, să prevină conflictele și să mențină pacea. Ele pot viza guverne ale unor țări nemembre ale Uniunii, societăți, grupuri sau organizații (de exemplu, grupuri teroriste), precum și persoane fizice în scopul de a suscita o schimbare de politică sau de comportament.

În cadrul crizei din Ucraina și ca răspuns la acțiunile Rusiei vizând destabilizarea situației din acest stat, Consiliul a adoptat măsuri restrictive împotriva mai multor bănci și întreprinderi petroliere și gaziere ruse, precum **Rosneft**. În scopul creșterii costului acțiunilor Rusiei, aceste măsuri impun limitări cu privire la anumite operațiuni financiare și la exportul anumitor bunuri și tehnologii sensibile, restrâng accesul la piața de capital și interzic furnizarea unor servicii necesare pentru a efectua anumite operațiuni petroliere. Tribunalul a confirmat aceste măsuri pentru motivul că obiectivul lor este conform cu politica externă a Uniunii și că ingerința în libertatea de a desfășura o activitate comercială și în dreptul de proprietate al întreprinderilor în cauză nu poate fi considerată disproporționată.

→ [Hotărârea NK Rosneft și alții/Consiliul din 13 septembrie 2018, T-715/14, și alte hotărâri](#)

Pe de altă parte, Tribunalul a confirmat prelungirea înghețării fondurilor fostului președinte egiptean **Hosni Mubarak și ale membrilor familiei sale** adoptate în urma evenimentelor politice care au avut loc în Egipt începând din ianuarie 2011. Astfel, Consiliul avea la dispoziție suficiente elemente privind contextul politic și judiciar din Egipt și procedurile judiciare la care era supusă familia Mubarak pentru deturnare de fonduri publice egiptene pentru a prelungi înghețarea activelor lor.

- Hotărârile Saleh Thabet și Mubarak și alții/Consiliul din 22 noiembrie 2018, T-274/16 și T-275/16
- Hotărârea Mubarak/Consiliul din 12 decembrie 2018, T-358/17

În sfârșit, Tribunalul s-a pronunțat asupra validității măsurilor restrictive privind alte persoane fizice și întreprinderi, adoptate în raport cu situația democratică din **Ucraina**, din **Siria**, din **Coreea de Nord** sau din **Egipt**.

- Hotărârea Stavytskyi/Consiliul din 22 martie 2018, T-242/16
- Hotărârea Azarov/Consiliul din 26 aprilie 2018, T-190/16
- Hotărârea Lukash/Consiliul din 6 iunie 2018, T-210/16
- Hotărârea Abruzov/Consiliul din 6 iunie 2018, T-258/17
- Hotărârea Klyuyev/Consiliul din 11 iulie 2018, T-240/16
- Hotărârea Kaddour/Consiliul din 31 mai 2018, T-461/16
- Hotărârea HX/Consiliul din 19 iunie 2018, T-408/16
- Hotărârea Kim și alții/Consiliul și Comisia din 14 martie 2018, cauzele conexate T-533/15 și T-264/16
- Hotărârea Ezz și alții/Consiliul din 27 septembrie 2018, T-288/15

Brexit

În 2018, Curtea s-a pronunțat atât asupra caracterului reversibil al Brexitului, cât și asupra legalității deciziei Consiliului privind deschiderea negocierilor referitoare la condițiile Brexitului, precum și asupra executării mandatelor europene de arestare emise de autoritățile britanice.

La cererea mai multor membri ai Parlamentului scoțian, ai Parlamentului Regatului Unit și ai Parlamentului European, o instanță scoțiană a sesizat Curtea pentru a afla dacă, în ipoteza în care Regatul Unit **decide să rămână în Uniune**, acest stat membru ar putea să retragă în mod unilateral, cu alte cuvinte fără consimțământul Uniunii sau al celorlalte state membre, notificarea intenției sale de a se retrage din Uniune. Curtea a răspuns la această întrebare în sens afirmativ, astfel încât o asemenea revocare ar avea ca efect că Regatul Unit ar rămâne în Uniune în termeni neschimbați în ceea ce privește statutul său de stat membru.

→ **Hotărârea Wightman și alții din 10 decembrie 2018, C-621/18**

În 2016, Regatul Unit a emis două **mandate europene de arestare** împotriva unei persoane pentru a exercita față de aceasta urmărirea penală pentru infracțiuni grave. Arestată în Irlanda, persoana s-a opus predării sale Regatului Unit pentru motivul că, din cauza Brexitului, ar fi privată de drepturile fundamentale pe care dreptul Uniunii le garantează persoanelor vizate de astfel de mandate. Sesizată de o instanță irlandeză în materie, Curtea a declarat că, în lipsa unor motive serioase și temeinice de a crede că persoana care face obiectul unui astfel de mandat riscă să fie privată de aceste garanții ca urmare a Brexitului, mandatul emis de autoritățile britanice trebuie executat atât timp cât Regatul Unit face parte din Uniune.

→ **Hotărârea RO din 19 septembrie 2018, C-327/18 PPU**

Dreptul instituțional

Dreptul Uniunii prevede drepturi și obligații nu numai pentru statele membre, întreprinderi și particulari, ci și pentru instituțiile Uniunii. Astfel, acestea trebuie să funcționeze potrivit unor norme juridice determinate, a căror respectare este controlată de instanțele Uniunii. Indiferent dacă este vorba despre procesul de adoptare a unui act legislativ sau de plăți efectuate în sarcina bugetului Uniunii, legalitatea actelor instituțiilor este fundamentală pentru a păstra încrederea publicului în funcționarea și în autoritatea lor.

O deputată în Parlamentul European a angajat între 2010 și 2016 o **asistentă parlamentară** și a primit un quantum de aproximativ 300 000 de euro pentru remunerarea acesteia. Întrucât nu a putut dovedi că persoana angajată a exercitat efectiv această activitate, Parlamentul a dispus ca deputata să restituie suma primită. Tribunalul a confirmat decizia Parlamentului, pentru motivul că deputata nu a dovedit caracterul efectiv al muncii asistentei sale.

→ [Hotărârea Le Pen/Parlamentul din 19 iunie 2018, T-86/17](#)

Potrivit dreptului Uniunii, un milion de cetățeni care provin din minimum un sfert din statele membre pot lua inițiativa de a invita Comisia să propună legiuitorului Uniunii adoptarea unui act juridic. O asemenea **inițiativă cetățenească europeană**, intitulată „Unul dintre noi”, a fost lansată pentru a pune capăt finanțării de către Uniune a unor activități care implică distrugerea de embrioni umani în domeniul cercetării și sănătății publice. Deși inițiativa a strâns milionul de semnături necesare pentru validitatea sa, Comisia a decis să nu întreprindă nicio acțiune. Autorii inițiativei au atacat așadar această decizie la Tribunal. Acesta a respins acțiunea considerând că decizia a fost suficient motivată și că o inițiativă cetățenească europeană nu poate obliga Comisia să supună o propunere de act juridic.

→ [Hotărârea One of Us și alții/Comisia din 23 aprilie 2018, T-561/14](#)

Accesul la documente

Accesul la documente constituie o componentă esențială a politicii de transparență desfășurate de instituțiile europene. Astfel, toți cetățenii și rezidenții Uniunii Europene beneficiază de un drept de acces la documentele instituțiilor, organelor, oficiilor și agențiilor Uniunii, sub rezerva unor excepții.

Tribunalul a anulat o decizie a Parlamentului de refuz al accesului la documente care conțin informații privind pozițiile instituțiilor referitoare la procedurile de codecizie în curs. Întrucât nu a demonstrat că accesul integral la aceste documente putea aduce atingere procesului său decizional, Parlamentul trebuie în principiu să dea acces, pe baza unei cereri specifice, la documentele referitoare la **trilogurile** în curs (reuniuni tripartite informale între Parlament, Consiliu și Comisie cu privire la propuneri legislative). Dat fiind că constituie o etapă decisivă a procedurii legislative, lucrările trilogurilor impun deplina respectare a dreptului de acces la documente.

→ **Hotărârea De Capitani/Parlamentul din 22 martie 2018, T-540/15**

B | CIFRELE-CHEIE ALE ACTIVITĂȚII JUDICIARE CURTEA DE JUSTIȚIE

Curtea poate fi sesizată în principal:

- cu **cereri de decizie preliminară**, atunci când o instanță națională are îndoieli cu privire la interpretarea unui act adoptat de Uniune sau cu privire la validitatea acestuia. Instanța națională suspendă în acest caz procedura care se desfășoară în fața sa și sesizează Curtea, care se pronunță cu privire la interpretarea care trebuie dată dispozițiilor în discuție sau cu privire la validitatea lor. Odată lămurită prin decizia pronunțată de Curte, instanța națională poate soluționa litigiul cu care este sesizată. În cauzele care necesită un răspuns într-un termen foarte scurt (de exemplu în materie de azil, de control la frontiere, de răpiri de copii etc.), este prevăzută o **procedură preliminară de urgență („PPU”)**;
- cu **recursuri**, îndreptate împotriva deciziilor pronunțate de Tribunal, care sunt căi de atac în cadrul cărora Curtea de Justiție poate anula decizia Tribunalului;
- cu **acțiuni directe**, care vizează în principal:
 - obținerea anulării unui act al Uniunii („**acțiune în anulare**”) sau
 - constatarea neîndeplinirii de către un stat membru a obligațiilor sale care decurg din dreptul Uniunii („**acțiune în constatarea neîndeplinirii obligațiilor**”). Dacă statul membru nu se conformează hotărârii de constatare a neîndeplinirii obligațiilor, o a doua acțiune, denumită **acțiune în „dublă constatare a neîndeplinirii obligațiilor”**, poate determina Curtea să îi aplice o sancțiune pecuniară;
- cu o cerere de **aviz** cu privire la compatibilitatea cu tratatele a unui acord pe care Uniunea intenționează să îl încheie cu un stat terț sau cu o organizație internațională. Această cerere poate fi introdusă de un stat membru sau de o instituție europeană (Parlamentul, Consiliul sau Comisia).

849 de cauze
introduse

Proceduri preliminare

568

din care **19** PPU

Principalele state membre aflate la originea cererilor:

Germania	78	Spania	67	Belgia	40
Italia	68	Franța	41		

Acțiuni directe

63

din care

57 de acțiuni în constatarea neîndeplinirii obligațiilor și	2 acțiuni în „dublă constatare a neîndeplinirii obligațiilor”
--	--

Recursuri împotriva deciziilor Tribunalului

199

Cereri de asistență judiciară

6 O parte care nu este în măsură să facă față cheltuielilor de judecată poate solicita să beneficieze de asistență judiciară gratuită.

760 de cauze
soluționate

Proceduri preliminare

520 din care **11** PPU

Acțiuni directe

60

din care **30** de constatări ale neîndeplinirii
obligațiilor împotriva a **17** state
membre

din care **5** hotărâri în „dublă constatare
a neîndeplinirii obligațiilor”

Recursuri împotriva deciziilor Tribunalului

165

din care **27** au anulat decizia
adoptată de Tribunal

Durata medie a procedurilor

15,7 luni

Durata medie a procedurilor preliminare de urgență

3,1 luni

Principalele materii tratate

- 15** Agricultură
- 41** Concurență și ajutoare de stat
- 42** Drept social
- 33** Mediu
- 74** Spațiul de libertate, securitate și
justiție
- 58** Fiscalitate
- 77** Libertățile de circulație și de stabilire
și piață internă
- 74** Proprietate intelectuală și industrială
- 19** Protecția consumatorului
- 38** Transporturi
- 12** Uniunea vamală

TRIBUNALUL

Tribunalul poate fi sesizat în primă instanță cu acțiuni directe formulate **de persoane fizice sau juridice (societăți, asociații etc.)** și **de către statele membre** împotriva actelor instituțiilor, organelor, oficiilor sau agențiilor Uniunii Europene și cu acțiuni directe prin care se urmărește obținerea reparării prejudiciilor produse de instituții sau de agenții lor. O mare parte din contenciosul său este de natură economică: proprietate intelectuală (mărci, desene și modele industriale ale Uniunii Europene), concurență, ajutoare de stat și supraveghere bancară și financiară.

Tribunalul este de asemenea competent să statueze în materia funcției publice, în litigiile dintre Uniunea Europeană și agenții săi.

Deciziile Tribunalului pot face obiectul unui recurs, limitat la chestiuni de drept, în fața Curții.

834 de cauze introduse

Acțiuni directe

732

din care

70

ajutoare de stat și concurență (inclusiv 4 acțiuni introduse de statele membre)

301

privind proprietatea intelectuală și industrială

268

de alte acțiuni directe (inclusiv 18 acțiuni introduse de statele membre)

93

în materia funcției publice

Cereri de asistență judiciară

49

O parte care nu este în măsură să facă față cheltuielilor de judecată poate cere să beneficieze de asistență judiciară gratuită.

1 009

cauze
soluționate

Acțiuni directe

893

din care

123 ajutoare de stat
și concurență

349 privind
proprietatea
intelectuală
și industrială

110 în materia
funcției publice

434 de alte acțiuni
directe

Recursuri împotriva deciziilor Tribunalului Funcției Publice

9

din care

7

au pronunțat anularea
deciziei TFP

Tribunalul Funcției Publice (TFP), creat în 2004, și-a încetat activitatea, în cadrul reformei arhitecturii jurisdicționale a Uniunii Europene, la 31 august 2016. Cauzele pendinte la această dată au fost transferate Tribunalului, care este, de la 1 septembrie 2016, instanța competentă pentru soluționarea acțiunilor de funcție publică.

Durata medie a procedurilor

20

de luni

Decizii ale Tribunalului
care au făcut obiectul
unui recurs în fața Curții
de Justiție

27 %

1 333

Cauze pendinte
la 31 decembrie 2018

Principalele materii tratate

30 Accesul la documente

43 Agricultură

219 Ajutoare de stat

68 Concurență

8 Mediu

22 Achiziții publice

60 Măsuri restrictive

127 Politica economică și monetară

322 Proprietate intelectuală și industrială

162 Statutul funcționarilor

UN AN DE DESCHIDERE ȘI DE INTERACȚIUNI

3

A | MARILE EVENIMENTE

Dialogul pe care Curtea de Justiție a Uniunii Europene îl întreține cu instanțele naționale și cu cetățenii europeni nu se limitează la procedurile judiciare, ci se hrănește în fiecare an cu multiple interacțiuni.

În această privință, 2018 a fost un an bogat în întâlniri și în discuții, ceea ce contribuie la difuzarea dreptului și jurisprudenței Uniunii, precum și la înțelegerea acestora.

13
aprilie

**FINALA
CONCURSULUI
„EUROPEAN LAW
MOOT COURT”**

European Law Moot Court Competition, organizată de aproape 30 de ani de European Law Moot Court Society, este un concurs de pledoarii al cărui scop este de a promova cunoașterea dreptului Uniunii în rândul studenților la drept. Considerată una dintre competițiile cele mai prestigioase din lume, finala are loc în fiecare an la Curte, unde echipe formate din studenți proveniți din toate statele membre ale Uniunii, dar și din Statele Unite se confruntă în cadrul unor pledoarii care se desfășoară în fața unui juriu compus din membri ai Curții și ai Tribunalului. Învingătorul ediției 2018 este echipa **Collège d'Europe de Bruges** (Belgia). Premiile „cel mai bun avocat general” și „cel mai bun agent al Comisiei” au fost câștigate de Tycho Tijn Eggenhuizen, de la **Universitatea din Maastricht** (Țările de Jos) și, respectiv, de Federica Velli, de la **Universitatea din Haga** (Țările de Jos).

5
mai

—
**ZIUA „PORȚILOR
DESCHISE” ALE
INSTITUȚIEI**

///

Cu ocazia Zilei Europei, celebrată la 9 mai în toate statele membre pentru a aniversa discursul pronunțat de ministrul francez Robert Schuman la 9 mai 1950, Curtea organizează o zi „a porților deschise”. Evenimentul se bucură de participarea activă a peste 180 de funcționari voluntari ai Curții, care întâmpină, informează și ghidează vizitatorii pe un traseu explicativ în mai multe limbi, într-o ambianță convivială. Această zi le permite cetățenilor să descopere instituția, misiunea sa și modul său de funcționare, dar și arhitectura sa sau operele de artă, împrumutate de statele membre, pe care instituția le găzduiește și care asigură strălucirea tradițiilor artistice și culturale europene. În acest an, ziua „porților deschise” este organizată de Curtea de Justiție a Uniunii Europene împreună cu Banca Europeană de Investiții (BEI). Curtea a atras peste **2 200 de vizitatori**, care au avut ocazia să participe la o sesiune de întrebări-răspunsuri cu președintele Lenaerts.

23
-
26
mai

—
**CONGRESUL
FIDE**

///

Creată în 1961 de asociațiile naționale de drept european din cele șase state membre fondatoare ale Uniunii Europene (Belgia, Franța, Germania, Italia, Luxemburg și Țările de Jos), Federația Internațională de Drept European (FIDE) reunește în prezent asociațiile de drept european din fiecare stat membru, din țările candidate la aderarea la Uniune, precum și din Norvegia și Elveția. Congresul bienal al acesteia este considerat una dintre cele mai importante și mai reputeate conferințe privind dreptul Uniunii. Participă circa 500 de juriști, ceea ce le permite

unor reprezentanți recunoscuți ai lumii academice să întâlnească judecători și avocați generali ai Curții și ai Tribunalului, magistrați ai curților supreme naționale și ai altor instanțe, funcționari ai instituțiilor Uniunii și ai ministerelor naționale, precum și avocați. Anul acesta, al XXVIII-lea congres, organizat la Estoril (Portugalia), s-a axat pe trei teme: piața internă și economia digitală, fiscalitatea, ajutoarele de stat și denaturările concurenței, precum și dimensiunea externă a politicilor Uniunii.

4

octombrie

**ZIUA DE STUDIU
A BIBLIOTECII**

Biblioteca Curții constituie o referință în dreptul Uniunii. O zi de studiu a reunit circa 100 de responsabili ai bibliotecilor instanțelor membrilor Rețelei Judiciare a Uniunii Europene, ai bibliotecilor juridice europene și ai celorlalte instituții și agenții în scopul de a discuta despre provocările cu care

se confruntă bibliotecile juridice moderne, mai ales în materie de digitalizare și de evoluție tehnologică. Acest eveniment permite să se pună bazele în vederea inițierii unor colaborări cu alte biblioteci pentru extinderea ofertei de documentare consultabile de către utilizatori.

18

20

noiembrie

**FORUMUL
MAGISTRAȚILOR**

Magistrați de la diferite instanțe din statele membre se reunesc în fiecare an cu ocazia forumului organizat de Curte pentru un schimb de idei cu privire la diferite subiecte de drept al Uniunii. Organizat pentru prima oară în 1968, acest eveniment vizează consolidarea dialogului judiciar pe care Curtea îl întreține cu instanțele naționale, în special în cadrul cererilor de decizie preliminară, dar și favorizarea difuzării și aplicării uniforme a dreptului Uniunii, întrucât instanțele naționale sunt primele care aplică aceste dispoziții

în litigiile pe care trebuie să le soluționeze. În acest an, 155 de magistrați naționali au participat la Forum, în cursul căruia au făcut un schimb de idei cu membrii Curții cu privire la procedura preliminară, Carta drepturilor fundamentale, azil și imigrație, cooperarea judiciară în materie civilă, combaterea abuzurilor (drept fiscal, dreptul consumatorilor, detașarea lucrătorilor), precum și cu privire la actualitatea jurisprudenței Tribunalului.

VIZITE OFICIALE LA CURTE

În cadrul schimburilor instituționale constante care există între Curte, celelalte instituții europene, instanțele internaționale și instituțiile și instanțele statelor membre ale Uniunii, **Curtea** a primit în 2018 vizita doamnei Margrethe Vestager, comisarul european pentru concurență, a doamnei Věra Jourová, comisarul european pentru justiție, consumatori și egalitate de gen, a domnului Tiemo Wölken și a doamnei Monika Hohlmeier, membri ai Parlamentului European, precum și a delegațiilor „European Federation of Energy Law Associations” (EFELA), ai Curții Europene a Drepturilor Omului (CEDO) și ai Association européenne des Barreaux auprès des Cours suprêmes.

Curtea a primit de asemenea vizita domnului Seamus Woulfe SC, Attorney General al Irlandei, a domnului Bruno Lasserre, vicepreședinte al Consiliului de Stat francez, a domnilor Frédéric Van Leeuw, procuror federal al Regatului Belgiei, și François Molins, Procurorul Republicii din Paris, precum și a delegațiilor unor înalți magistrați și juriști din Polonia, a Curții supreme a Finlandei, a Curții supreme a Irlandei și a Curții constituționale și a Curții supreme ale Croației.

Pe de altă parte, Curtea a primit vizita delegațiilor Parlamentului flamand și a Comunității germanofone din Belgia, a Berliner Abgeordnetenhauses (Camera deputaților din Berlin), a Statsrevisorerne (Curtea de Conturi) daneze și a Comisiilor Audit și Afaceri externe ale Parlamentului Lituaniei.

În sfârșit, Curtea a primit vizita diferitor personalități din statele membre, printre care E.S. domnul Xavier Bettel (foto), prim-ministru și ministru de stat al Luxemburgului, E.S. domnul

Andrej Plenković, prim-ministru al Croației, doamna Katarina Barley, ministrul federal al justiției și protecției consumatorilor din Germania, domnul Dražen Bošnjaković, ministrul justiției din Croația, și doamna Tsetska Tsacheva, ministrul justiției din Bulgaria.

În 2018, **Curtea de Justiție** s-a deplasat la Curtea Europeană a Drepturilor Omului la Strasbourg, la Curtea superioară de justiție a Luxemburgului, la Sechser-Treffen (întâlnire în șase) a curților constituționale germanofone la Karlsruhe (Germania), la Curtea supremă a Regatului Unit și la Consiliul de Stat francez. De asemenea, Curtea s-a deplasat în Suedia pentru a-i întâlni pe membrii Curții Supreme, ai Curții Administrative Supreme, ai Curții de Apel din Svea și ai Curții de Apel Administrative din Stockholm. Cu ocazia acestei vizite, delegația Curții l-a întâlnit de asemenea pe Cancelarul Justiției, precum și pe miniștrii justiției și afacerilor interne, afacerilor externe și afacerilor europene și comerțului.

Tribunalul a primit în 2018 delegații ale Curții Europene a Drepturilor Omului, ale judecătorilor scoțieni și ale Oficiului Uniunii Europene pentru Proprietate Intelectuală (EUIPO).

De asemenea, o delegație a Tribunalului s-a deplasat la EUIPO la Alicante (Spania) în cadrul conferinței anuale „IP Case Law Conference” care s-a axat pe chestiunile de fond și de procedură în materie de contencios al mărcilor și al desenelor sau modelelor industriale.

UN DIALOG CONSTANT CU PROFESIONIȘTII DIN DOMENIUL DREPTULUI

- Întreținerea dialogului judiciar cu magistrații naționali

Peste

2 400

de întâlniri cu magistrați
naționali

- primirea unor magistrați naționali în cadrul Forumului anual al magistraților sau în cadrul unui stagiu de 6 sau de 10 luni în cadrul cabinetului unui membru
- seminarii organizate la Curte
- intervenții în atenția magistraților naționali în cadrul unor asociații sau rețele judiciare europene
- participări la inaugurări solemne ale anului judiciar la instanțe naționale supreme și superioare și întâlniri cu președinți sau cu vicepreședinți ai instanțelor supreme europene

- Favorizarea aplicării și înțelegerii dreptului Uniunii

705

grupuri de vizitatori

care au beneficiat de prezentări
privind ședințele la care asistă sau
privind funcționarea instanțelor

din care

197

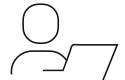
de grupuri de profesioniști din domeniul
dreptului

și anume

3 825

 de persoane

303

stagiați juriști primii

453

de
utilizatori
externi

studenți, cercetători, profesori care au
efectuat cercetări la biblioteca instituției

UN DIALOG CONSOLIDAT CU CETĂȚENII EUROPENI

19 493

de vizitatori

din
care

2 233

în cadrul zilei
„porților
deschise”

207

comunicate de presă

și anume
un total
de

2 259

de versiuni
lingvistice

Fiecare comunicat de presă este tradus în mai multe limbi pentru a facilita munca jurnaliștilor din statele membre. Aceste comunicate sunt disponibile pe site-ul curia.europa.eu/jcms/PressReleases

490

de tweet-uri trimise din
conturile Twitter ale Curții

urmărite
de peste

61 500

de
„followers”

112

cereri de acces
la documente administrative și
la arhivele istorice ale instituției

Aproximativ

43 000

de cereri de informare pe an

UN DIALOG OFICIAL ȘI INSTITUȚIONAL REGULAT

29

de vizite oficiale

3

ședințe solemne

O ADMINISTRAȚIE ÎN SERVICIUL JUSTIȚIEI

4

Grefierul Curții, secretar general al instituției, conduce serviciile administrative sub autoritatea președintelui.

Acesta depune mărturie despre angajamentul serviciilor în susținerea activității jurisdicționale.

SERVICIILE INSTITUȚIEI: UN PROIECT PENTRU SUSȚINEREA ACTIVITĂȚII INSTANȚELOR

Anul 2018 a fost marcat printr-o reorganizare profundă a structurii administrative a instituției (a se vedea caseta), care a permis să se răspundă dublei provocări rezultate, pe de o parte, din reducerea efectivelor impusă instituțiilor, care a dus la o scădere cu 6,5 % a personalului serviciilor pe perioada 2013-2017 și, pe de altă parte, din sporirea sarcinii de lucru a instanțelor și, pe cale de consecință, a serviciilor care își aduc concursul.

Această nouă organizare a permis crearea de **noi sinergii între servicii**, raționalizarea fluxurilor de lucru, dar și favorizarea punerii în comun a eforturilor în domenii de interes comun, în special într-un context normativ care a impus tuturor serviciilor regândirea în profunzime a metodelor lor de lucru (de exemplu ca urmare a intrării în vigoare a noului regulament privind protecția datelor cu caracter personal sau a noului regulament financiar aplicabil instituțiilor).

Noua structură administrativă a instituției, intrată în aplicare la 1 ianuarie 2018, se bazează pe trei axe majore:

- favorizarea unei utilizări coordonate și eficiente a resurselor umane și materiale ale instituției, misiune încredințată Direcției generale Administrație, care cuprinde în prezent Direcțiile Resurse umane și gestionarea personalului, Buget și afaceri financiare și Clădiri și securitate;
- asigurarea gestiunii raționale, dar și a apărării și promovării multilingvismului juridic prin lansarea unui veritabil „Demers multilingvism” sub egida noii Direcții generale Multilingvism, care cuprinde serviciile de interpretare și de traducere juridică (a se vedea pagina 61);
- garantarea păstrării, schimbului și diseminării structurate a informației, în dubla lor dimensiune instituțională și jurisdicțională, sub autoritatea noii Direcții generale Informare (compusă din Direcțiile Bibliotecă, Tehnologia informației și Comunicare).

Aceste schimbări au determinat de asemenea serviciile să reevalueze **adecvarea prestațiilor lor** cu așteptările instanțelor, profesioniștilor și cetățenilor europeni. Printre altele, a fost efectuată o reflecție aprofundată cu privire la produsele realizate de serviciul cercetare și documentare în sprijinul activității jurisdicționale, dar și cu privire la lucrările de analiză, de indexare și de difuzare a jurisprudenței, în particular, în atenția practicienilor dreptului și a lumii academice. Tot pentru a răspunde mai bine așteptărilor magistraților și reprezentanților părților, instituția continuă să lucreze în sensul dematerializării fluxurilor de transmisie a documentelor în cadrul procedurilor, în special prin intermediul aplicației e-Curia (a se vedea pagina 60). În sfârșit, pentru a răspunde mai bine preocupărilor cetățenilor, Curtea și-a modificat politica de publicare, pe internet, a anumitor documente judiciare pentru a întări protecția datelor persoanelor vizate în cauzele preliminare.

Serviciile participă, în plus, la un amplu demers de **modernizare a instrumentelor lor tehnice**, în sensul unei mai mari integrări și a unei mai mari transversalități. Lansarea programului informatic de gestiune integrată a cauzelor și, concomitent, a unui proiect de gestiune a sistemului documentar administrativ sunt două ilustrări majore ale acestei modernizări, în domeniul jurisdicțional și în cel administrativ.

În sfârșit, această reorganizare este însoțită de o **evoluție în gestionarea resurselor umane**, care urmărește să favorizeze decompartmentarea și schimbul de cunoștințe și informații, dar și o mai mare egalitate în evoluția parcursurilor profesionale. Întărirea ofertei de formare în materie de management, experimentarea observării la locul de muncă („job shadowing”) între servicii, recurgerea sporită la delegare sau atenția acordată accederii personalului feminin la posturile de conducere sunt șantiere în curs care reflectă proiectul la care sunt chemați să participe funcționarii și agenții.

În căutarea constantă a eficienței, instituția nu s-a limitat însă la regândirea structurii sale administrative și a funcționării serviciilor sale. Ea a ales de asemenea să întărească **cooperarea cu exteriorul**, pentru a favoriza schimbul de bune practici și schimburile cu omologii săi.

Crearea **Rețelei Judiciare a Uniunii Europene** (RJUE) între instanțele constituționale și supreme ale celor 28 de state membre și Curte, însoțită de lansarea unei platforme colaborative între membrii săi în ianuarie 2018, constituie în această privință un dispozitiv major în materie de cooperare în serviciul calității și celerității justiției. Aceasta oferă instanțelor membre ale rețelei oportunitatea de a explora noi căi de cooperare între serviciile lor omoloage, de a facilita activitățile de monitorizare sau de a pune în comun lucrări de interes comun, precum cercetările juridice.

Lucrările desfășurate cu **bibliotecile juridice europene** la inițiativa Direcției Bibliotecă a Curții, care a organizat, în octombrie 2018, o amplă zi de studiu consacrată provocărilor cu care se confruntă serviciile de documentare și bibliotecile juridice, constituie un alt exemplu de colaborare fructuoasă în vederea ameliorării calității serviciului oferit utilizatorilor, atât interni cât și externi, și permite luarea în considerare, pe viitor, a altor piste de cooperare între serviciile de susținere a activității judiciare.

Curtea de Justiție a Uniunii Europene prelungește astfel dialogul judiciar prevăzut de tratate printr-un dialog instituțional și administrativ, care îi permite să aprofundeze legăturile privilegiate pe care le întreține cu instanțele naționale, dar și să reafirme ancorarea justiției europene, inclusiv sub aspectele sale cele mai operaționale, în tradițiile și practicile statelor membre.

Alfredo Calot Escobar
Grefier

REȚEAUA JUDICIARĂ A UNIUNII EUROPENE

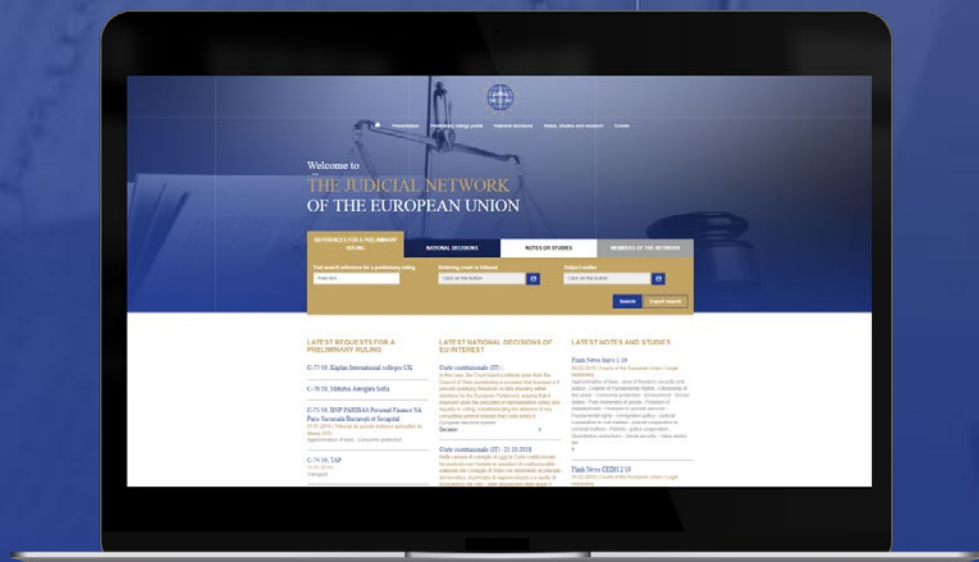
Rețeaua Judiciară a Uniunii Europene a fost creată, la inițiativa președintelui Curții de Justiție a Uniunii Europene și a președinților instanțelor constituționale și supreme ale celor 28 de state membre, cu ocazia celei de a 60-a aniversări a semnării Tratatelor de la Roma în 2017.

Această rețea s-a născut din voința comună a 72 de instanțe superioare ale celor 28 de state membre și a Curții de Justiție a Uniunii Europene de a consolida cooperarea dintre judecătorii naționali – judecătorii dreptului Uniunii de drept comun – și judecătorii Curții de Justiție a Uniunii Europene – care asigură interpretarea conformă a acestuia – în cadrul unui dialog în serviciul calității justiției și protecției drepturilor justițiabililor europeni.

Prima realizare a acestei rețele a constat, încă din luna ianuarie 2018, cu alte cuvinte la mai puțin de un an de la lansarea sa, în crearea unei platforme colaborative disponibile în toate limbile Uniunii, care pune în comun lucrările efectuate, în cadrul activităților lor judiciare, de judecătorii Curții de Justiție a Uniunii Europene și naționali.

Aceștia din urmă dispun astfel de un instrument care le permite să pună la dispoziția omologilor lor jurisprudența și lucrările lor de cercetare și de analiză, dintr-o preocupare de partajare a cunoștințelor și de eficacitate. Rețeaua răspunde de asemenea dorinței de a consolida înțelegerea sistemelor juridice naționale, într-o optică de îmbogățire reciprocă a acestei înțelegeri, în serviciul unei justiții partajate și care respectă deopotrivă tradițiile europene și naționale.

Platforma RJUE înregistrează astăzi peste 2 000 de utilizatori în cadrul instanțelor constituționale și supreme ale statelor membre. Încurajată de acest succes și ținând seama de bogăția documentelor care figurează pe acest site, Curtea are de acum în vedere să permită publicului larg și, prin urmare, tuturor profesioniștilor dreptului, să acceseze la documentele care pot prezenta un interes în cadrul activității lor. Acest lucru se va întâmpla la finele anului 2019.

PROTECȚIA DATELOR CU CARACTER PERSONAL ÎN CADRUL CAUZELOR PRELIMINARE

În contextul în care progresul tehnologic, big data și banalizarea internetului constituie tot atâtea provocări pentru protecția datelor cu caracter personal, anul 2018 a fost marcat, la nivel național și european, de intrarea în vigoare a noului cadru normativ care întărește protecția cetățenilor, consacrand în special anumite principii definite inițial de Curte în jurisprudența sa.

Pentru a susține această evoluție, Curtea a adoptat noi orientări în 2018 întărind protecția justițiabililor în cadrul publicărilor referitoare la cauzele preliminare care îi sunt adresate. Curtea a decis astfel să înlocuiască numele persoanelor fizice implicate în aceste cauze prin inițiale neutre, atât în denumirea însăși a cauzei, cât și în documentele difuzate pe internet (calendarul cauzelor, concluzii, hotărâri, comunicate de presă etc.). Curtea veghează de altfel să omită orice element de redactare susceptibil să permită reidentificarea acestor persoane. Acest demers este în principiu aplicat tuturor cauzelor preliminare introduse începând cu 1 iulie 2018, cu excepția cazului în care specificitățile cauzei justifică să se procedeze altfel.

Pentru a veghea la respectarea, în același timp, a principiului publicității justiției, aceste măsuri nu afectează nici tratamentul obișnuit al cauzelor în fața Curții, nici desfășurarea procedurii (în special cea a ședințelor).

Curtea contribuie astfel, împreună cu statele membre care au permis deja evoluția sistemului lor juridic, la întărirea protecției datelor cu caracter personal ale justițiabililor în cadrul documentelor judiciare pe care le publică pe internet.

„E-CURIA”: APLICAȚIA MODERNĂ, EFICIENTĂ ȘI ECOLOGICĂ PENTRU SCHIMBUL DE DOCUMENTE JUDICIARE

e-Curia este o platformă comună Curții și Tribunalului bazată pe tehnologiile de internet. Aceasta permite depunerea și comunicarea actelor de procedură pe cale electronică. De la deschiderea sa în 2011, e-Curia a cunoscut un mare succes: numărul de titulari de conturi de acces și procentul de depuneri efectuate prin intermediul său au crescut continuu. De la 1 decembrie 2018, 100 % din depuneri sunt efectuate la Tribunal prin e-Curia.

Ecourile pozitive în rândul utilizatorilor (avocați și agenți), câștigurile în eficiență care rezultă din caracterul imediat al schimburilor pe cale electronică și din renunțarea la gestionarea de formate mixte (hârtie și digital) au motivat Tribunalul să continue procesul de dematerializare a procedurilor sale.

Astfel, datorită modificărilor regulamentului său de procedură adoptate în iulie 2018 și adoptării unei noi decizii privind depunerea și comunicarea actelor de procedură, e-Curia a devenit, pentru Tribunal, modul unic de schimb al documentelor judiciare cu părțile de la 1 decembrie 2018.

Sunt vizate toate părțile (reclamanți, pârâți și intervenienți) și toate tipurile de procedură, inclusiv procedurile de urgență. Anumite excepții subzistă în vederea respectării principiului accesului la instanță, în special în cazul în care este imposibil din punct de vedere tehnic să se utilizeze aplicația sau în cazul în care un solicitant nereprezentat de un avocat solicită asistență judiciară.

Această reformă importantă pentru Tribunal ar trebui să fie benefică atât pentru administrarea justiției – contribuind la raționalizarea soluționării cauzelor –, cât și pentru părți și pentru mediu.

Pentru utilizatori, e-Curia este o aplicație gratuită și permite transmiterea actelor 24 de ore din 24 și 7 zile din 7. Aceasta evită transportarea la Luxemburg a documentelor în format hârtie însoțite de mai multe seturi de copii conforme și permite astfel reducerea emisiilor de CO₂ pentru mediul nostru înconjurător (a se vedea paginile 64 și 65).

„Demersul Multilingvism” s-a tradus deja în turnarea, în 2018, a unei creații artistice privind multilingvismul la Curte, prezentând activitatea juriștilor-lingviști și a interpreților în cadrul unor ședințe, ședințe de lucru sau ateliere juridice. Opera – care constă într-o proiecție pe mai multe ecrane, fiecare prezentând o parte tematică – a fost inaugurată în ianuarie 2019 la „Haus der Kulturen der Welt” („Casa culturilor lumii”) din Berlin și urmată de o conferință-dezbateri.

„Demersul Multilingvism” va fi permanent și prevede, printre acțiunile preconizate pentru 2019, un proiect de lucrare consacrată multilingvismului și funcționării acestuia la Curte.

În condițiile în care anul 2019 se anunță bogat în evoluții pentru multilingvism, mai ales tehnologice, acest demers va permite să se amintească instituțiilor naționale și tuturor cetățenilor Uniunii că, mai mult decât un ideal sau o necesitate, multilingvismul este în primul rând un atu pentru o Uniune Europeană bogată în diversitatea sa culturală și juridică și, mai ales, mijlocul pentru aceasta de a menține cel mai strâns contact cu cetățenii săi.

Efectul direct sau aplicarea directă

Dreptul Uniunii se aplică pe teritoriul statelor membre: revine autorităților lor sarcina de a asigura corecta aplicare a acestuia. Prin urmare, dacă un litigiu implică o dispoziție a dreptului Uniunii, instanța națională poate nu numai să o aplice ea însăși, ci trebuie să o facă din oficiu pentru a proteja drepturile pe care cetățenii le au din dreptul Uniunii.

Supremația

Statele membre au decis să partajeze unele dintre competențele lor la nivelul Uniunii Europene. În caz de conflict între dreptul național și dreptul Uniunii, acesta din urmă trebuie să prevaleze, iar legile naționale care sunt contrare acestuia trebuie înlăturate.

CURTEA PE TWITTER

Curtea de Justiție a Uniunii Europene este prezentă pe Twitter din aprilie 2013. Prin intermediul celor două conturi gestionate de Direcția Comunicare, ea își difuzează activitatea jurisdicțională în mod mai extins și mai rapid. În timp ce în 2017 aceste conturi (unul în franceză și unul în engleză) reuneau aproximativ 42 000 de „followers”, la finele anului 2018 ele cumulează peste 60 000 (61 548 mai exact). Această creștere de 45 % în raport cu anul precedent se explică printr-o politică de comunicare mai activă pe rețelele de socializare.

Dacă înainte Curtea se limita să utilizeze Twitter pentru difuzarea comunicatelor sale de presă, ea tinde în prezent, prin tweet-urile sale, să își informeze abonații cu privire la evoluția cauzelor cu impact mediatic important, anunțând datele introducerii, audierilor de pladoarii și pronunțării acestor cauze. Tweet-urile se referă de asemenea la alte subiecte de interes, cum ar fi marile evenimente care au loc la Curte, precum ședințele solemne sau vizitele protocolare.

Datorită funcționalităților oferite de această rețea de socializare, informațiile transmise prin tweet-uri pot fi însoțite de fotografii, de video, precum și de linkuri către comunicatele de presă sau documentele pertinente referitoare la cauze. Difuzarea conținutului este astfel mai dinamică și atrăgătoare pentru abonați, ceea ce îi încurajează să redistribuie tweet-ul.

În 2018, au fost trimise nu mai puțin de 490 de tweet-uri, față de 350 anul trecut.

Această nouă abordare dinamică și activă pe această rețea de socializare permite instituției să comunice practic în timp real și contribuie să amelioreze față de publicul larg cunoașterea jurisprudenței Curții și a impactului acesteia.

Pentru cetățenii europeni, urmărirea informațiilor publicate pe cele două conturi ale Curții le permite nu numai să țină pasul cu activitatea judiciară a instanțelor Uniunii, ci și să participe la difuzarea acesteia.

O INSTITUȚIE CARE SE PREOCUPĂ DE MEDIU

Curtea de Justiție a Uniunii Europene urmează de mai mulți ani o politică de mediu ambițioasă, care urmărește respectarea normelor celor mai exigente în materie de dezvoltare durabilă și de conservare a mediului.

Derularea proiectelor imobiliare ale instituției, precum și gestionarea cotidiană a mijloacelor și instrumentelor puse la dispoziția sa sunt animate de preocuparea constantă a respectării mediului, pentru care stă mărturie obținerea înregistrării EMAS (Eco-Management and Audit Scheme) la 15 decembrie 2016.

Certificarea EMAS, creată printr-un regulament european și conferită organizațiilor care îndeplinesc condiții stricte legate de politica lor de mediu și de eforturile lor în favoarea conservării mediului și a dezvoltării durabile, constituie astfel o recunoaștere deplină a angajamentului ecologic al Curții și a înaltelor performanțe de mediu atinse.

Curtea și-a fixat obiectivul de a reduce cu 10 %, în perioada 2016-2018, partea deșeurilor care pot fi valorificate în această fracție de deșeuri neselectate.

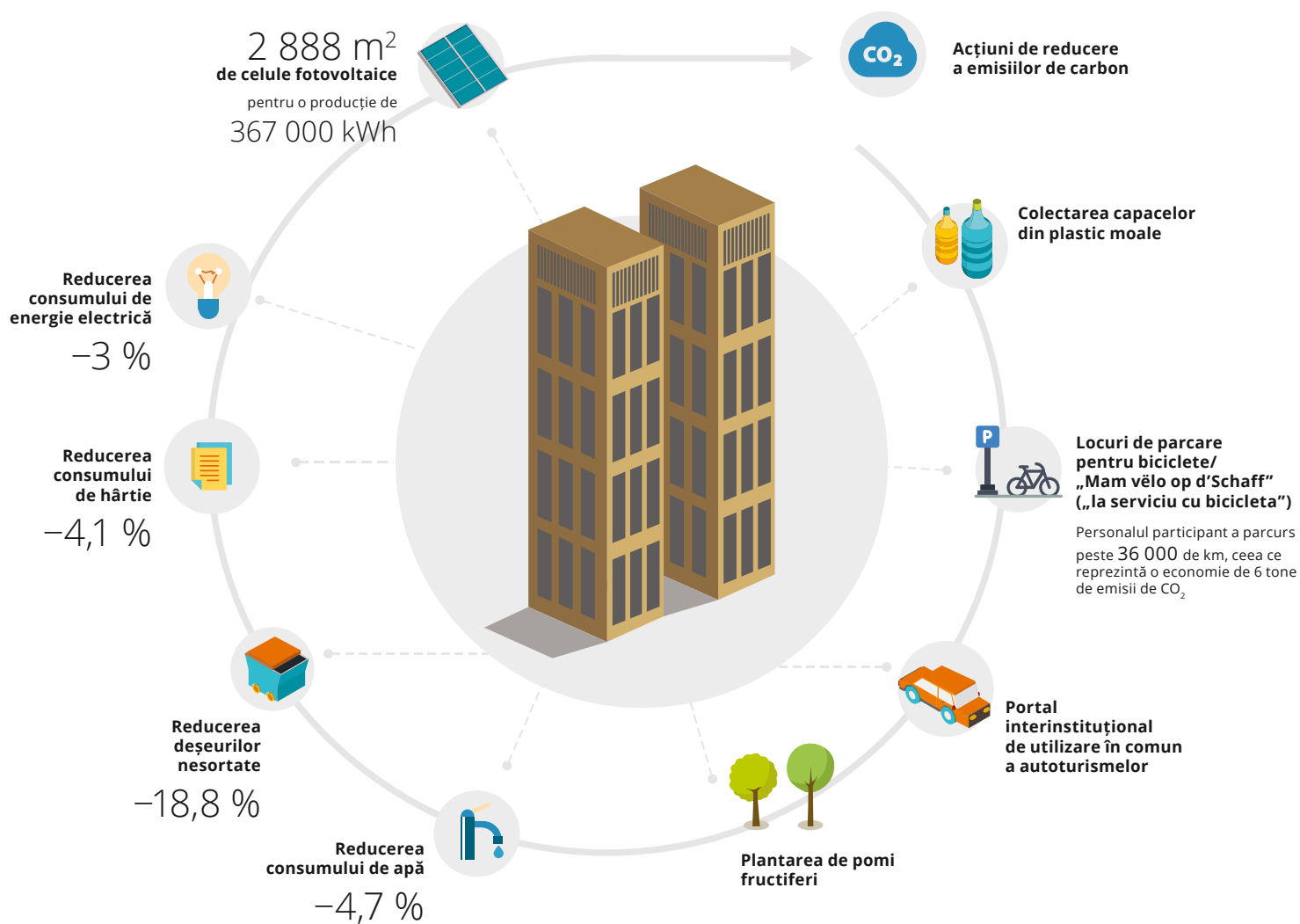

Faptul că aplicația „e-Curia” (a se vedea pagina 60) a devenit modul exclusiv de schimb al documentelor judiciare între reprezentanții părților și Tribunal începând cu 1 decembrie 2018 va avea un impact de mediu pozitiv. Cu titlu de exemplu, dacă cele 823 076 de pagini de acte de procedură transmise Tribunalului prin e-Curia în 2018 ar fi fost depuse în format hârtie cu seturile lor de copii conforme (3 copii obligatorii pentru Tribunal și tot atâtea copii suplimentare câte părți într-o procedură), aceasta ar fi generat producerea a peste 4 milioane de pagini de documente, însemnând peste 10 tone de hârtie, care, în plus, ar fi trebuit transportate fizic până la Luxemburg.

Echivalentul nevoilor anuale de energie electrică a 66 de familii

Indicatorii de mediu pentru apă, deșeuri, hârtie și energie electrică corespund celor din anul 2017. Variațiile sunt cifrate în raport cu 2015, anul de referință.

PRIVIRE
SPRE VIITOR

5

UN AN PLIN DE PROVOCĂRI ȘI DE NOI PERSPECTIVE

În căutarea sa permanentă a unui câștig de productivitate, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a demonstrat în acești ultimi ani că pot fi stabilite obiective realiste în materie de reducere a termenelor procedurale, oferind totodată o justiție de o calitate unanim recunoscută.

Această căutare va cunoaște în 2019 o nouă etapă prin instituirea unui mecanism prealabil de admitere a recursurilor, rezervat anumitor categorii de cauze, care va consolida eficacitatea controlului de aplicare a dreptului, permițând totodată Curții să se concentreze pe cauze care prezintă aspecte juridice importante.

Pe de altă parte, o atenție deosebită se va acorda în lunile următoare Tribunalului Uniunii Europene, care va sărbători în 2019 cea de a treizecea aniversare. Crearea sa a fost decisă de Consiliu în octombrie 1988, dar primii săi membri au intrat în funcție abia la 25 septembrie 1989. Celebrarea acestei aniversări va fi ocazia de a retrasa evoluția unei instanțe care joacă un rol esențial în controlul respectării dreptului Uniunii și în particular în regularea autorităților economice și a pieței Uniunii.

7
ls

RĂMÂNEȚI
CONECTAȚI!

6

Accesați portalul de căutare a jurisprudenței Curții de Justiție și a Tribunalului pe site-ul Curia:

curia.europa.eu

Urmăriți actualitatea jurisprudențială și instituțională:

- consultând **comunicatele de presă**: curia.europa.eu/jcms/PressReleases
- abonându-vă la **fluxul RSS** al Curții: curia.europa.eu/jcms/RSS
- urmărind **contul Twitter** al instituției: **@CourUEPresse** sau **@EUCourtPress**
- descărcând **App CVRIA** pentru smartphone-uri și tablete

Pentru a afla mai multe despre activitatea instituției:

- consultați pagina referitoare la **Raportul anual 2018**: curia.europa.eu/jcms/AnnualReport
 - **Panorama anului**
 - **Raportul privind activitatea judiciară**
 - **Raportul de gestiune**
- priviți **animațiile de pe YouTube**

Accesați documentele instituției:

- **arhivele istorice**: curia.europa.eu/jcms/archive
- **documentele administrative**: curia.europa.eu/jcms/documents

Vizitați sediul Curții de Justiție a Uniunii Europene:

- instituția oferă persoanelor interesate **programe de vizită** special concepute potrivit interesului fiecărui grup (asistarea la o ședință, vizită ghidată a clădirilor sau a operelor de artă, vizită de studiu): curia.europa.eu/jcms/visits
- prin intermediul **vizitei virtuale a clădirilor**, veți putea de asemenea survola complexul imobiliar și pătrunde în interiorul acestuia fără a pleca de acasă: curia.europa.eu/visit360/

Pentru orice informație privind instituția:

- scrieți-ne prin intermediul **formularului de contact**: curia.europa.eu/jcms/contact

CURTEA DE JUSTIȚIE A UNIUNII EUROPENE

CURTEA DE JUSTIȚIE
L-2925 LUXEMBURG
LUXEMBURG
TEL. +352 4303-1

TRIBUNALUL
L-2925 LUXEMBURG
LUXEMBURG
TEL. +352 4303-1

Curtea pe internet: curia.europa.eu

Manuscris definitivat în februarie 2019
Date atestate la 31.12.2018

Nici instituția, nici vreo persoană care acționează în numele instituției nu este responsabilă pentru utilizarea care ar putea fi dată informațiilor de mai sus.

Luxemburg: Curtea de Justiție a Uniunii Europene/Direcția Comunicare – Unitatea Publicații și presă electronice
Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene

© Uniunea Europeană, 2019

Foto © Georges Fessy

Reproducerea este autorizată cu condiția menționării sursei.

Orice utilizare sau reproducere de fotografii sau alte documente al căror titular al drepturilor de autor nu este Uniunea Europeană este interzisă fără autorizarea titularilor drepturilor de autor.

Print ISBN 978-92-829-3031-1 • ISSN 2467-1401 • doi:10.2862/719993 • QD-AQ-19-001-RO-C
PDF ISBN 978-92-829-3022-9 • ISSN 2467-1630 • doi:10.2862/761566 • QD-AQ-19-001-RO-N

CURTEA DE JUSTIȚIE
A UNIUNII EUROPENE

Direcția Comunicare
Unitatea Publicații și presă electronice

Aprilie 2019

